

Lühiülevaade 2021. aasta Hiiumaa valla eelarvest

Arengukava määrab kohaliku omavalitsuse prioriteetsed tegevussuunad ja eelarvestrateegia finantsprojektsiooni. Valla eelarve koostamise aluseks on 19.11.2020 vastuvõetud arengukava ja eelarvestrateegia. Samuti on arvestatud ühinenud omavalitsuste varasemaid prioriteete ning ühinemislepingus kokkulepitut.

Valla 2021. aasta eelarve kujundamisel on maksutulude ja ressursitasude jaotusel lähtutud ühinevate omavalitsuste 2017. aasta põhitegevuse eelarve mahust, kus vallavalitsuse tasandile jääb kasutada 34% maksutuludest ja ressursitasudest, mis katab vallavalitsuse kulu. Osavalla tuludeks eraldatakse ülejäänud osa (66%) maksutuludest ja ressursitasudest. Erandina on 2021 a eelarves füüsilise isiku tulumaksu jaotuse % muudetud, 35% üldvalitsusele ja ülejäänud osa (65%) osavaldade tuludeks.

Peamised eesmärgid 2021. aastal:

- kavandatud investeeringute ellu viimine
- vallavalitsuse struktuuris palgapoliitika ühtlustamine

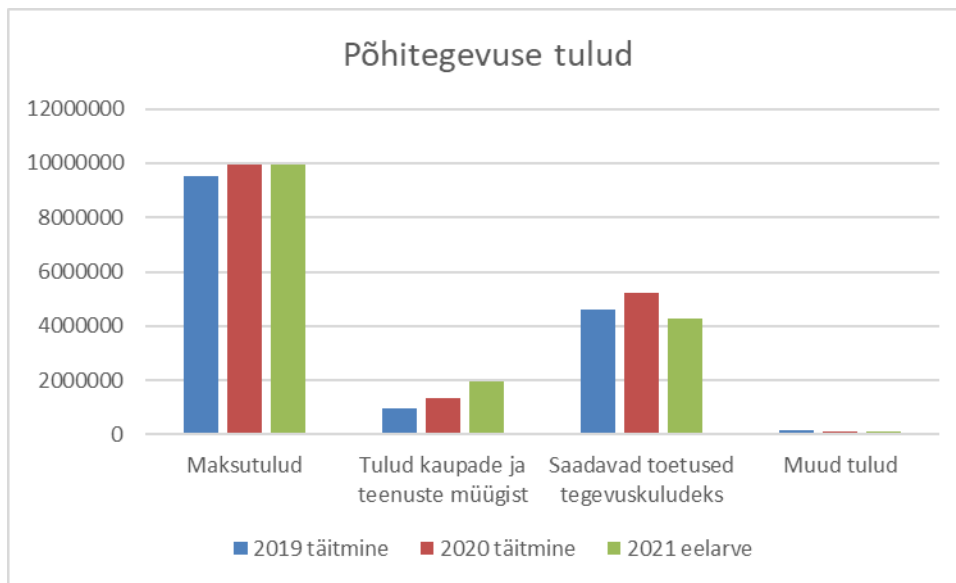
Põhitegevuse tulud¹

2021. aasta eelarves on planeeritud tulud 16,3 miljonit eurot. See on 0,4 miljonit eurot väiksem kui 2020. aasta tegelik tulu.

- Eelarve tuludest 61% ehk 9,9 miljonit moodustavad maksutulud (võrreldes 2020. aastaga suurenemine 1%)
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 12% ehk 1,97 miljonit eurot (+4%)
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 26%, ulatudes 4,28 miljoni euroni. Võrreldes 2020.aastaga on toetusfond vähenenud 21%, kuna seoses COVID-19 viirusest põhjustatud pandeemiaga laekus 2020.a toetusfondi tulubaasi stabiliseerimise toetus 450 tuhat eurot ning kohalikele teedele eraldati lisarahastust 442 tuhat eurot.
- Muud tulud moodustavad eelarve tuludest 1% ehk 0,13 miljonit eurot.

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

Joonis 1. Põhitegevuse tulud

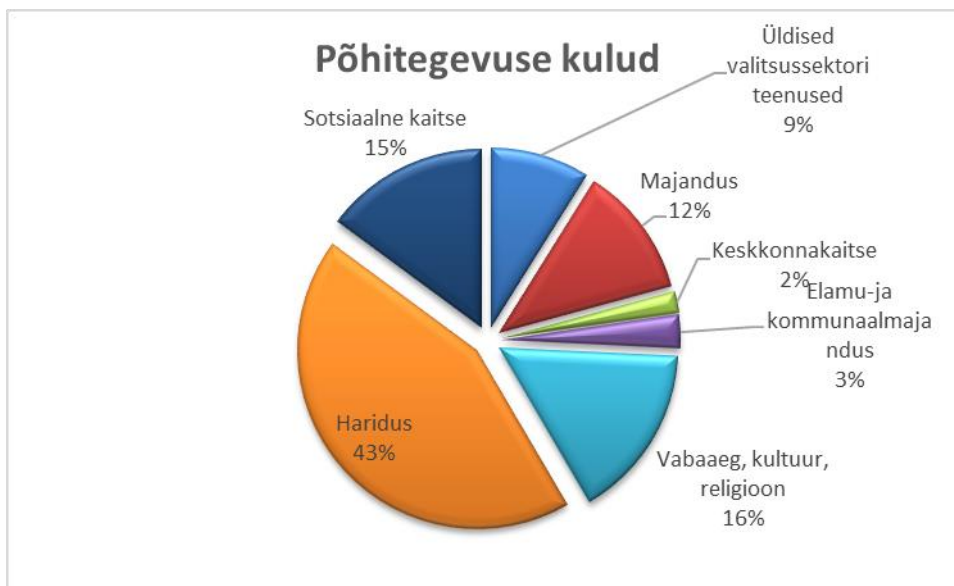

Põhitegevuse kulud²

2021. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 15,0 miljonit eurot. See on 1,53 miljonit eurot suurem kui 2020. aasta tegelikud kulud.

Põhitegevuse kuludeks on toetused, personalikulud, majanduskulud ning muud kulud jaotatuna osavaldade kaupa kaheksa erineva valdkonna vahel.

Joonis 2. Põhitegevuse kulud

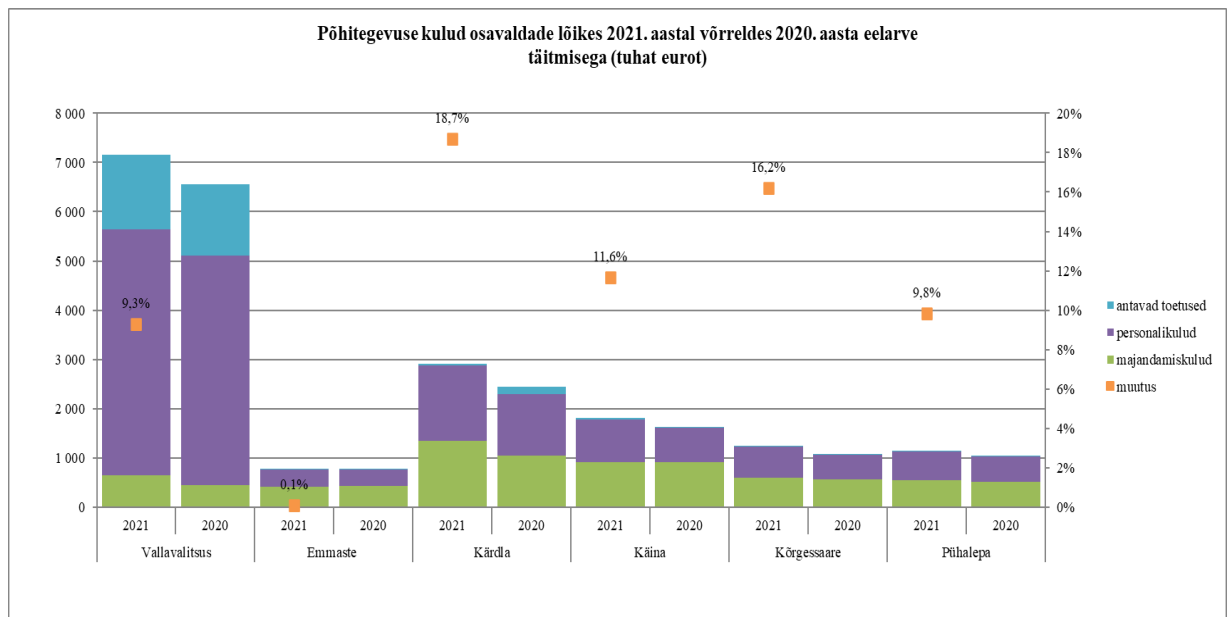

- **Haridus** moodustab põhitegevuse kuludest 43% ehk 6,6 miljonit. Kuludest 77% ehk 5,1 miljonit eurot moodustavad personalikulud ja 1,5 miljonit eurot majandamiskulud.

² antavad toetused, muud tegevuskulud

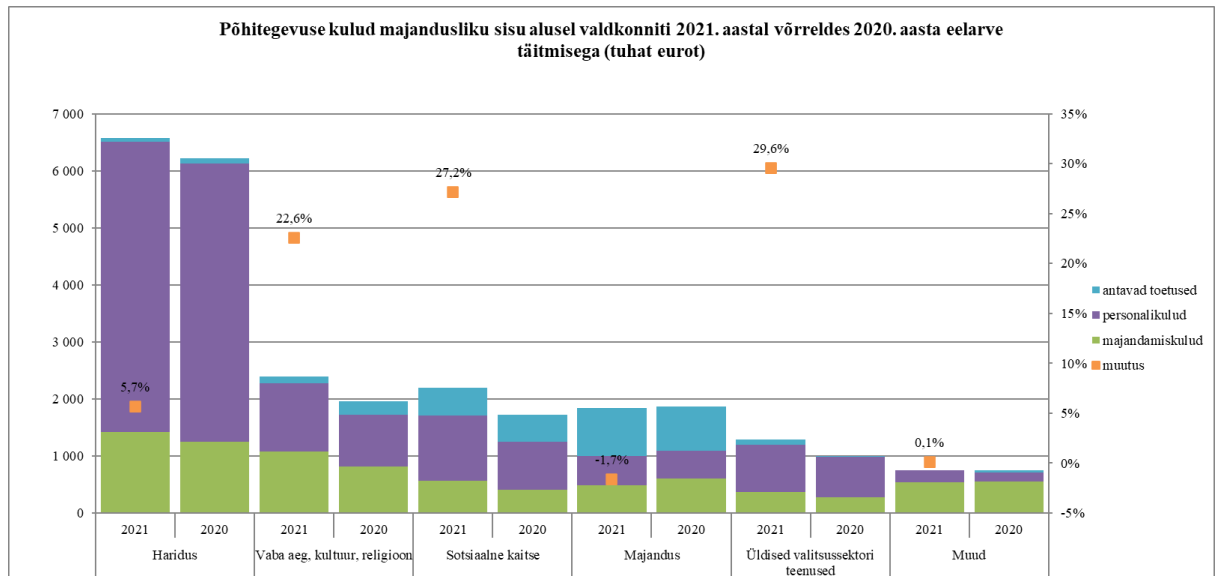
- **Vaba aeg, kultuur ja religioon** moodustab 16% ehk 2,4 miljonit eurot.
- **Sotsiaalne kaitse** moodustab 15% ehk 2,2 miljonit eurot.
- **Majandus** moodustab 12% ehk 1,8 miljonit eurot.
- **Valitsemine** moodustab 9% ehk 1,3 miljonit eurot, kus kajastub ka reservfond ning omaosaluse fond.
- Ülejäänud põhitegevuse kuludest moodustavad elamu- ja kommunaalmajanduse, keskkonnakaitse ja tervishoiu tegevusvaldkonnad.

Joonis 3. Põhitegevuse kulud osavaldade lõikes

Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad 89% ehk 13,4 miljonit eurot, kasvades 1%. Sellest personalikulud moodustavad 67% ehk 9,0 miljonit eurot, majanduskulud moodustavad 33% ehk 4,4 miljonit eurot. Antavad toetused moodustavad 11% ehk 1,6 miljonit eurot, vähenedes 19 tuhat eurot.

Joonis 4. Põhitegevuse kulud valdkondade lõikes

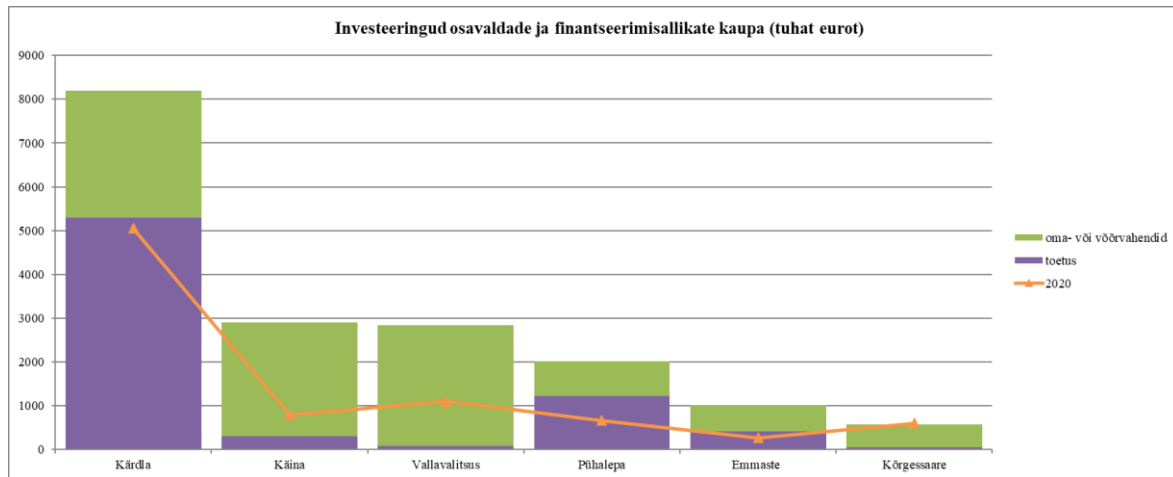
Investeeringustegevus

2021. aasta eelarves on planeeritud investeeringukulud 18,4 miljonit eurot.

Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetusest**, mis moodustab 17,5 miljonit eurot
 - Arendusobjektidest on töös:
 - Elamuskeskus Tuuletorni arendamine;
 - Hiiumaa Spordikeskus;
 - Tohvri Hooldekodu;
 - Kärdla Põhikool;
 - Spordikeskused osavaldades;
 - Paluküla spordirajatised;
 - Kõrgessaare katlamaja;
 - Sõru, Orjaku, Ristna sadam;
 - Käina Spordi tänava planeering;
 - Käina kardirada
 - Käina Kultuurikeskus;
 - Hellamaa Perekeskus;
 - Valla teed.
 - Osavaldade tänavavalgustused

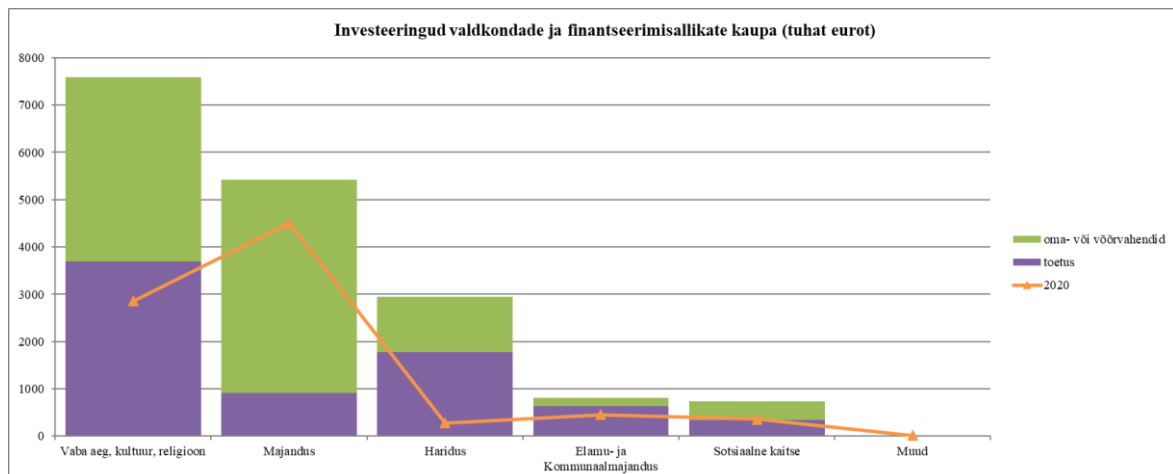
Joonis 5. Investeeringud osavaldade ja finantseerimisallikate kaupa

- **Põhivara soetuseks** antav toetus 735 tuhat eurot moodustub Hajaasustuse programmis osalemise kaasfinantseeringust, SA Hiiumaa Sadamad ja SA Hiiumaa Arenduskeskus, OÜ Hiiumaa Prügila ja MTÜ-de investeerimistoetuseks, eluruumide kohandamiseks puudega inimestele toetusest põhivara soetuseks ning juurdepääsuteede remonditöödeks antavast toetustest.
- **Intressikuludest** 117 tuhat eurot

Investeeringuid finantseeritakse võetavast uuest laenust (5,62 miljonit eurot), toetuste (7,72 miljonit eurot) ja raha jäägi ja nõuete kohustuste muutustest (4,99 miljonit eurot) arvelt.

Joonis 6. Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa

Finantsseis

- **omafinantseerimisevõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on 1,3 miljonit eurot, millest tasutakse olemasolevaid laenumakseid. Eesmärk on seda taset hoida ning ka kasvatada järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.
- **netovõlakoormus** (kohustused miinus likviidsed varad) suureneb 2021. aasta lõpuks 73%-le põhitegevuse tuludest ehk 12 miljoni euroni. Valla netovõlakoormuse

ülempiiriks on 10-kordne põhitegevuse tulem. 2021.aastal kujuneb netovõlakoormuse ülemmääraks 83%. Kuna investeeringud on eelarvestrateegias suuremahulised ka järgnevatel aastatel, tuleb jätta võimalus täiendavalt laenu võtta. Investeeringute elluviimine sõltub suuresti ka saadavatest toetustest, põhivara müügist ning omafinantseerimisevõimekusest.

- **likviidsete varade maht** kujunes 2020. aasta lõpuks 2,1 miljoni euroni, mis võetakse kogu summa ulatuses kasutusele.